Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0129

A Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentése

Az Európai Parlament 2025. június 18-i állásfoglalása a Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentéséről (2024/2078(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 3. cikke (1) bekezdésére, 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 5., 6., 7., 11., 19. és 49. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli tiszteletben tartásával, védelmével és előmozdításával kapcsolatos cikkeire, többek között a 70., 258., 259., 260., 263., 265. és 267. cikkre,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

– tekintettel az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlatára,

– tekintettel a „2024. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című, 2024. július 24-i bizottsági közleményre (COM(2024)0800) és e közlemény mellékletére, amely a tagállamoknak szóló ajánlásokat tartalmazza,

– tekintettel az EU bővítési politikájáról szóló, 2024. október 30-i bizottsági közleményre (COM(2024)0690) és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumokra (a továbbiakban: a bővítési csomag),

– tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom)

2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] (a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

– tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] (a továbbiakban: a közös rendelkezésekről szóló rendelet),

– tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3] (a továbbiakban: költségvetési rendelet) és különösen annak 6. cikkének (3) bekezdésére,

– tekintettel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4],

– tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

– tekintettel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét szolgáló ENSZ-egyezményekre, különösen az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezményre, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményre és a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezményre, a nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatra, a kisebbségi ügyekkel foglalkozó ENSZ-fórum ajánlásaira, az ENSZ egyetemes időszakos felülvizsgálatának ajánlásaira és jelentéseire, valamint az ENSZ emberi jogi egyezményeinek végrehajtását

---

1 HL L 433., 2020.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
2 HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
3 HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
4 HL L 156., 2021.5.5., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

felügyelő testület ítélkezési gyakorlatára és az Emberi Jogi Tanács különleges eljárásaira,

– tekintettel az emberi jogok európai egyezményére, az Európai Szociális Chartára, az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) és a Szociális Jogok Európai Bizottságának ítélkezési gyakorlatára, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének, Miniszteri Bizottságának, emberi jogi biztosának, Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának, megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányító bizottságának, Velencei Bizottságának és más szerveinek egyezményeire, ajánlásaira, határozataira, véleményeire és jelentéseire,

– tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére,

– tekintettel a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájára és az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményére,

– tekintettel az Európa Tanács és az Európai Unió közötti 2007. május 23-i egyetértési megállapodásra és az EU-nak az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre vonatkozó prioritásairól (2025–2026) szóló, 2024. december 17-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Bizottságnak az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően kiadott, a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, 2017. december 20-i, indokolással ellátott javaslatára (COM(2017)0835),

– tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására[1],

– tekintettel az uniós tagállamokban élő kisebbségek védelméről és megkülönböztetésmentességéről szóló, 2018. február 7-i állásfoglalására[2],

– tekintettel a Lengyelországban fennálló helyzetre vonatkozóan az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének alkalmazásáról szóló bizottsági határozatról szóló, 2018. március 1-i állásfoglalására[3],

– tekintettel „Az Európai Értékek Eszköze létrehozásának szükségességéről az olyan civil társadalmi szervezetek támogatására,

---

1 HL C 215., 2018.6.19., 162. o.
2 HL C 463., 2018.12.21., 21. o.
3 HL C 129., 2019.4.5., 13. o.

amelyek az Európai Unióban helyi és nemzeti szinten előmozdítják az alapvető értékeket” című, 2018. április 19-i állásfoglalására[1],

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására a Tanácsot felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására[2],

– tekintettel az EU-ban élő kisebbségekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2018. november 13-i állásfoglalására[3],

– tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló átfogó uniós mechanizmus szükségességéről szóló, 2018. november 14-i állásfoglalására[4],

– tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt hatásáról szóló, 2020. november 13-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” elnevezésű polgári kezdeményezésről szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására[7],

– tekintettel a jogállamiság európai unióbeli helyzetéről és a feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet alkalmazásáról szóló, 2021. június 10-i állásfoglalására[8],

– tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására[9],

– tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására[10],

– tekintettel a nemi alapú erőszaknak az EUMSZ 83. cikke (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények új területeként való

---

1 HL C 390., 2019.11.18., 117. o.
2 HL C 433., 2019.12.23., 66. o.
3 HL C 363., 2020.10.28., 13. o.
4 HL C 363., 2020.10.28., 45. o.
5 HL C 395., 2021.9.29., 2. o.
6 HL C 415., 2021.10.13., 36. o.
7 HL C 445., 2021.10.29., 70. o.
8 HL C 67., 2022.2.8., 86. o.
9 HL C 81., 2022.2.18., 27. o.
10 HL C 99., 2022.3.1., 146. o.

megállapításáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására[1] ,

– tekintettel „A demokráciának, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének az Unióban való megerősítéséről: polgári és büntetőjogi eljárások indokolatlan alkalmazása újságírók, nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom elhallgattatására” című, 2021. november 11-i állásfoglalására[2] ,

– tekintettel a sürgősségi alapok és a válsággal kapcsolatos kiadási területek esetében a korrupció, a szabálytalan kiadások, valamint az uniós és nemzeti forrásokkal való visszaélés elkerülését célzó megelőző intézkedések értékeléséről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására[3],

– tekintettel a civil társadalom mozgásterének Európában tapasztalható szűküléséről szóló, 2022. március 8-i állásfoglalására[4],

– tekintettel a jogállamiságról és az Európai Bíróság ítéletének következményeiről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv lehetséges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására[7],

– tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2020−2021)” című, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására[8],

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására[9],

– tekintettel az öt évvel Daphne Caruana Galizia meggyilkolása után Máltán tapasztalható jogállamisági helyzetről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására[10],

---

1 HL C 117., 2022.3.11., 88. o.
2 HL C 205., 2022.5.20., 2. o.
3 HL C 251., 2022.6.30., 48. o.
4 HL C 347., 2022.9.9., 2. o.
5 HL C 347., 2022.9.9., 168. o.
6 HL C 479., 2022.12.16., 18. o.
7 HL C 493., 2022.12.27., 108. o.
8 HL C 125., 2023.4.5., 80. o.
9 HL C 125., 2023.4.5., 463. o.
10 HL C 149., 2023.4.28., 15. o.

– tekintettel a Szlovákiában homofób indíttatásból elkövetett közelmúltbeli gyilkosság fényében az LMBTIQ+-személyek elleni, Európa-szerte növekvő számú gyűlölet-bűncselekményekről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására[1] ,

– tekintettel a faji igazságosság, a megkülönböztetésmentesség és a rasszizmus elleni küzdelem EU-n belüli helyzetéről szóló, 2022. november 10-i állásfoglalására[2] ,

– tekintettel a feltételrendszerről szóló rendelet szerinti jogállamisági feltételek Magyarország általi teljesítésének értékeléséről és a magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelenlegi állásáról szóló, 2022. november 24-i állásfoglalására[3] ,

– tekintettel a „2023. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című jelentésről szóló, 2023. március 30-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az EU és az Európa Tanács közötti intézményi kapcsolatról szóló, 2023. április 18-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a Bizottság 2023. évi jogállamisági jelentéséről szóló jelentésről szóló, 2024. február 28-i állásfoglalására[6],

– tekintettel „Az uniós integráció elmélyítéséről a jövőbeli bővítésre tekintettel” című, 2024. február 29-i állásfoglalására[7],

– tekintettel a jogállamiság és az alapvető jogok magyarországi megsértéséről és a befagyasztott uniós pénzeszközökről szóló, 2023. június 1-jei állásfoglalására[8],

– tekintettel a Pegasus és azzal egyenértékű kémszoftverek használatának kivizsgálásával foglalkozó vizsgálóbizottság (PEGA) jelentésére, valamint a Pegasus és azzal egyenértékű kémszoftverek használata tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan elkövetett hivatali

---

1 HL C 149., 2023.4.28., 22. o.
2 HL C 161., 2023.5.5., 10. o.
3 HL C 167., 2023.5.11., 74. o.
4 HL C 341., 2023.9.27., 2. o.
5 HL C, C/2023/442, 2023.12.1., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj.
6 HL C, C/2024/6743, 2024.11.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
7 HL C, C/2024/6746, 2024.11.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
8 HL C, C/2023/1223, 2023.12.21., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.

visszásságoknak a kivizsgálását követően a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, 2023. június 15-i ajánlására[1],

– tekintettel a lengyelországi választási törvényről, vizsgálóbizottságról és jogállamiságról szóló, 2023. július 11-i állásfoglalására[2] ,

– tekintettel a hat évvel Daphne Caruana Galizia meggyilkolása után a máltai jogállamiság helyzetéről, valamint az újságírók védelmének szükségességéről szóló, 2023. október 19-i állásfoglalására[3] ,

– tekintettel a Bizottság „Nincs helye a gyűlöletnek: európai összefogás a gyűlölet ellen” című, 2023. december 6-i közleményére (JOIN(2023)0051),

– tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban – a 2022 és 2023 közötti időszakra vonatkozó éves jelentés” című, 2024. január 18-i állásfoglalására[4] ,

– tekintettel az uniós bűncselekmények listájának a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel való kibővítéséről szóló, 2024. január 18-i állásfoglalására[5],

– tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Magyarországgal kapcsolatban a jogállamiság megerősítése érdekében folyamatban lévő meghallgatásokról és azok költségvetési vonatkozásairól szóló, 2024. április 24-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a Lengyelországgal szemben az EUSZ 7. cikke szerint indított eljárás lezárására – amelyet az Európai Bizottság 2024. május 29-én jelentett be –, miután Lengyelország lépéseket tett az uniós jogállamisági normáknak való megfelelés helyreállítására,

– tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak előmozdításáról szóló, 2262 (2019) számú, 2019. január 24-i határozatára,

– tekintettel a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának, a nemzeti kisebbségi főbiztosnak, a médiaszabadsággal foglalkozó képviselőnek és az Európai Biztonsági és Együttműködési

---

1 HL C, C/2024/494, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
2 HL C, C/2024/3995, 2024.7.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
3 HL C, C/2024/2656, 2024.4.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.
4 HL C, C/2024/5739, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
5 HL C, C/2024/5733, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.
6 Elfogadott szövegek, P9_TA(2024)0367.

Szervezet (EBESZ) egyéb szerveinek ajánlásaira és jelentéseire, valamint az Európai Unió és az EBESZ között a demokratizálódás, az intézményépítés és az emberi jogok terén folytatott együttműködésre, valamint az EBESZ gyűlölet-bűncselekményekről szóló éves jelentésére, amelyben a részt vevő államok kötelezettséget vállaltak arra, hogy olyan jogszabályokat fogadnak el, amelyek figyelembe veszik a gyűlölet-bűncselekmények súlyosságát, intézkedéseket hoznak az alacsony bejelentési arány kezelésére, valamint kapacitásépítési tevékenységeket vezetnek be vagy fejlesztenek tovább a bűnüldözési, vádemelési és igazságügyi tisztviselők számára a gyűlölet-bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében,

– tekintettel az Európai Számvevőszéknek az uniós jog érvényesítéséről szóló, 2024. december 17-i (28/2024), „Jogállamiság az Európai Unióban” című, 2024. február 22-i (03/2024), valamint „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás” című, 2022. január 10-i különjelentésére (01/2022), továbbá a Bizottság jogállamisági jelentéseiről szóló, 2024. február 28-i áttekintésére (02/2024) és az említett dokumentumok ajánlásaira,

– tekintettel a következő Európai Bizottság számára készült, a 2024–2029 közötti időszakra vonatkozó politikai iránymutatásokra, amelyeket Ursula von der Leyen, a Bizottság elnökjelöltje 2024. július 18-án terjesztett a Parlament elé,

– tekintettel a korrupcióról készített 2024. évi Eurobarométer felmérésekre, amelyek azt mutatják, hogy a korrupció továbbra is komolyan aggasztja a polgárokat és a vállalkozásokat az EU-ban,

– tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok nyomon követésével foglalkozó csoport (DRFMG) visszajelzési jelentéseire, kiküldetési jelentéseire, írásbeli kérdéseire és válaszaira[1],

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Jogi Bizottság véleményére,

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A10-0100/2025),

A. mivel az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának az EUSZ 2. cikkében foglalt közös értékein alapul, és

---

1 A DRFMG összes monitoringtevékenységét lásd: https://www.europarl.europa.eu/committees/en/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662.

mivel ezek a tagállamok közös értékei, és amelyeket a Charta rögzít, valamint azokat a nemzetközi emberi jogi szerződések is tartalmazzák; mivel a Charta az elsődleges uniós jog része; mivel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok egymást kölcsönösen erősítő értékek, amelyek sérelme rendszerszintű fenyegetést jelent az Unióban élők jogaira és szabadságára nézve;

B. mivel az EUSZ 49. cikkéből – amely úgy rendelkezik, hogy bármely európai állam kérheti felvételét az Európai Unióba – kitűnik, hogy az Unió olyan államokból áll, amelyek szabadon és önként kötelezték el magukat az EUSZ 2. cikkében említett közös értékek mellett, tiszteletben tartják azokat, és elkötelezettek azok érvényesítése mellett; mivel az uniós jog tehát azon az alapvető előfeltevésen alapul, hogy minden tagállam osztozik az összes többi tagállammal az említett értékekben, és elismeri, hogy azok osztják ezen értékeket vele; mivel ez az előfeltevés maga után vonja és igazolja a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fennállását ezen értékek elismerése, és így az azokat végrehajtó uniós jog tiszteletben tartása tekintetében[1,2]; mivel a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek védelme terén megakadályozzák a visszaesést;

C. mivel a civil társadalmi szervezetek, a jogi közösség, az egyesületek, a független média és az alulról szerveződő mozgalmak az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a polgárok demokratikus folyamatokban való részvételének előmozdítása révén továbbra is a jogállamiság sarokkövei; mivel ezek a szereplők – gyakran egyre nagyobb politikai és jogi korlátok között – alapvető szerepet játszanak az igazságszolgáltatás függetlensége, a véleménynyilvánítás szabadsága és más alkotmányos értékek megőrzésében;

D. mivel az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tiszteletben tartsák és segítsék egymást a Szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtásában, valamint hogy a tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyenek meg minden megfelelő általános vagy különös intézkedést; mivel a tagállamoknak tartózkodniuk kell minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek elérését;

E. mivel az Eurobarométer közelmúltbeli felmérésében az EU a válaszadók 74%-a szerint fontos szerepet játszik a jogállamiság fenntartásában, és 89%-uk tartja fontosnak, hogy valamennyi

---

1 A Bíróság 2/13. sz., 2014. december 18-i véleménye, ECLI:EU:C:2014:2454, 168. pont.

2 A Bíróság 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország ügyben hozott ítélete, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, 42. pont.

tagállam tiszteletben tartsa az EU alapvető értékeit; mivel a jelenlegi globális gazdasági és politikai környezetben a polgárok jogállamiságba vetett bizalmának és a demokráciák rezilienciájának uniós szintű megerősítése döntő fontosságú tényező;

F. mivel az Unióhoz való csatlakozásnak mindig érdemeken alapuló eljárásnak kell lennie, amelynek során értékelik, hogy az egyes kérelmezők eleget tesznek-e a koppenhágai kritériumoknak, különösen az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság teljes körű tiszteletben tartására vonatkozó kritériumoknak, annak biztosítása érdekében, hogy az EU bővítése ne gyengítse, hanem erősítse az Uniót és az uniós egységes piacot; mivel az előcsatlakozási támogatási eszköz alapvető szerepe szerint a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok támogatására szolgáló uniós eszköz a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban, beleértve a demokratikus intézmények és a civil társadalmi szervezetek megerősítését, továbbá a felelősségteljes kormányzás és a korrupció elleni küzdelem terén tett előrelépéseket, a megkülönböztetésmentesség és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását és védelmét, valamint a konfliktusmegelőzési és -megoldási kapacitások megerősítését;

Az igazságszolgáltatás függetlensége

1. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és hozzáférhető igazságszolgáltatás a jogállamiság egyik alapelve, amely független igazságszolgáltatást igényel; megismétli, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés alapvető fontosságú a polgárok számára jogaik gyakorlásához, a megkülönböztetés elleni küzdelemhez és a döntéshozók felelősségre vonásához;

2. emlékeztet arra, hogy a szilárd nemzeti jogrendszerek elengedhetetlenek a tagállamokban, a tagjelölt országokban és a potenciális tagjelölt országokban, mivel a Bizottság a nemzeti igazságügyi hatóságokra támaszkodik az uniós jog érvényesítése érdekében, és hogy ezek alapvető fontosságúak az EU-n belüli igazságügyi együttműködés és a kölcsönös bizalom előmozdítása szempontjából; aggodalommal állapítja meg, hogy bár egyes igazságszolgáltatási rendszerek papíron szilárdnak tűnhetnek, ez nem mindig fedi a valóságot;

3. hangsúlyozza a bírák pártatlanságának szükségességét; emlékeztet arra, hogy a bírák kinevezését és előléptetését kizárólag képesítésük alapján kell meghatározni, és azt politikai vagy személyes megfontolások nem befolyásolhatják, mivel a bírák elengedhetetlenek az igazságszolgáltatás függetlenségének megőrzéséhez; emlékeztet arra, hogy a magas szintű bírói álláshelyekre történő jelölések és kinevezések kritériumainak teljes mértékben átláthatóknak kell lenniük;

4. hangsúlyozza, hogy az országos bírói tanácsok fontos szerepet töltenek be az igazságszolgáltatás függetlenségének megőrzésében; szükségesnek tartja a különböző tagállamokban elfogadás alatt álló reformok értékelését, és ösztönzi e testületek összetételének és működésének az Európai Bizottság és az Európa Tanács által meghatározott, és az Európai Unió Bírósága által jóváhagyott normákkal összhangban történő kiigazítását; felhívja a Bizottságot, hogy jövőbeli jogállamisági jelentéseiben a bírói függetlenség értékelésének részeként helyezzen külön hangsúlyt a tagállamok országos bírói tanácsainak szerepére, struktúráira és működésére;

5. rámutat, hogy az ügyészség a bűnözés és a korrupció elleni küzdelemhez szükséges tagállami kapacitás kulcsfontosságú eleme; sajnálatát fejezi ki a korrupciós vizsgálatokba való bármilyen kormányzati vagy politikai beavatkozás miatt, és emlékeztet arra, hogy senki sem áll a törvények felett; elítéli az igazságszolgáltatási rendszerrel való politikai célú visszaélést, például a politikai ellenfelek üldözését és a korrupciós vizsgálatokba való beavatkozást; hangsúlyozza, hogy mind a politikai indíttatású büntetőeljárások, mind az amnesztiatörvények, valamint a politikai érdekeken alapuló kegyelmi eljárások aláássák a közvélemény alkotmányos elvekbe és uniós normákba vetett bizalmát; kiemeli az ügyészség autonómiája és függetlensége garantálásának fontosságát, ezáltal megakadályozva a munkájába való politikai beavatkozást, különösen a kormány részéről; kiemeli az ügyészek átlátható kinevezési eljárásainak szerepét, amely kulcsfontosságú tényező a büntető igazságszolgáltatásba vetett közbizalom fenntartásában; aggodalmát fejezi ki az olyan bírák és ügyészek elleni ismételt támadások miatt, akik magas szintű politikai vizsgálatokat folytatnak a politikai ellenfelek ellen elkövetett korrupció és hatalommal való visszaélés eseteivel kapcsolatban;

6. kéri, hogy a bírákra és az ügyészekre vonatkozó fegyelmi eljárásokat politikai befolyástól mentes, független szervek kezeljék, és kéri, hogy szükség esetén a fegyelmi eljárások rendszerét reformálják meg annak megakadályozása érdekében, hogy ezeket az eljárásokat a politikai hatóságok az igazságszolgáltatás kontrollálására használják fel;

7. felhívja a Bizottságot, hogy tartsa fenn a folyamatos felügyeletet, biztosítva, hogy a bírák és ügyészek továbbra is függetlenek legyenek a kinevezésükért vagy újbóli kinevezésükért felelős hatóságoktól; felhívja a Bizottságot, hogy proaktívan kövesse nyomon a jogállamiság visszaesésének kockázatát a bírói függetlenség és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés területén, összhangban a visszalépés tilalmának elvével, amelyet az EUB közelmúltbeli ítélkezési gyakorlata tisztázott, valamint mielőbb reagáljon ezekre a kockázatokra;

8. megjegyzi, hogy a Bizottság strukturális kihívásokat talált az igazságszolgáltatás hatékonyságának, hozzáférhetőségének és függetlenségének javítása terén egyes tagállamokban[1] és a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban; megjegyzi, hogy a Bizottság megállapítása szerint több tagállam további forrásokat különített el az igazságszolgáltatási rendszerek rezilienciájának megerősítésére az ügyek időben történő rendezésének biztosítása és az ügyhátralék csökkentése érdekében, míg más tagállamokban a javadalmazás szintje továbbra is kihívást jelent, ami gyakran hiányokhoz és üres álláshelyekhez vezet; megjegyzi, hogy az alulfinanszírozottság és a létszámhiány alááshatja az igazságszolgáltatási rendszerek hozzáférhetőségét és hatékonyságát, és ezáltal alááshatja a jogállamiságba vetett bizalmat; hangsúlyozza, hogy a megfelelő javadalmazás elengedhetetlen a képzett igazságügyi személyzet vonzásához és megtartásához; határozottan úgy véli, hogy a képzés olyan kulcsfontosságú elem, amely garantálja a bírák függetlenségét, valamint az igazságszolgáltatási rendszer minőségét és hatékonyságát; megállapítja, hogy a bírósági eljárások észszerű időn belül történő lefolytatása fontos elem a jogállamiság és a tisztességes eljárások helyzete szempontjából; ezzel összefüggésben megállapítja, hogy az igazságügyi eredménytábla jelentős eltéréseket jelez az uniós jog területén;

9. ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsanak képzési lehetőségeket a bírák számára; határozottan úgy véli, hogy a képzésnek multidiszciplinárisnak kell lennie, különös tekintettel a nemek közötti egyenlőségre; megismétli, hogy a megfelelő erőforrások – többek között a finanszírozás, az infrastruktúra és a szakképzett személyzet – elengedhetetlenek az igazságszolgáltatási rendszer hatékonysága és hozzáférhetősége szempontjából; elismeri a bírósági alkalmazottak, köztük a közjegyzők szerepét számos tagállamban; felhívja az összes tagállamot, hogy észszerű határidőn belül járjanak el a korrupciós ügyekben, hogy ne táplálják a büntetlenség érzetét a polgárok körében; felkéri a tagállamokat, hogy használják ki a digitalizáció kínálta lehetőségeket az eljárások és folyamatok egyszerűsítésére, a hatékonyság és a hozzáférhetőség javítására, időmegtakarításra és a tárolási költségek csökkentésére;

10. hangsúlyozza a független igazságszolgáltatási rendszerek és az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés fontosságát az igazságszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében; megismétli, hogy a megfelelő erőforrások – többek között az infrastruktúra és a személyzet – elengedhetetlenek az igazságszolgáltatási rendszerek javításához; javasolja, hogy a tagállamok tegyenek konkrét lépéseket a marginalizált és kiszolgáltatott csoportok igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésének javítása érdekében, többek között megfelelően finanszírozott,

---

[1] COM(2024)0800, Melléklet ajánlásokkal, 1., 9., 11., 19. és 24. o.

megerősített jogsegélyrendszerek, valamint a nyelvi akadályok és a digitális szakadék felszámolására irányuló intézkedések révén;

11. emlékeztet arra, hogy a Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentése szerint Magyarországon továbbra is komoly az aggodalom az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatban, továbbá az ügyészség politikai befolyásolása miatt, ami az egyes ügyekbe való indokolatlan beavatkozás kockázatával jár, és amiatt, hogy a bírák véleménynyilvánítási szabadsága továbbra is nyomás alatt áll, és a médiában folytatódnak a bírák elleni lejárató kampányok;

12. üdvözli az EUB kulcsfontosságú szerepét a jogállamiság Unió-szerte történő fenntartásában; támogatja azokat a további kezdeményezéseket, amelyek célja az EUB erőforrásainak és képességeinek javítása a jogállamisággal kapcsolatos további kihívások hatékony kezelése érdekében; megismétli, hogy az EUSZ 19. cikkével és az EUMSZ 267. cikkével összhangban a nemzeti bíróságok nem akadályozhatók meg abban, hogy előzetes döntéshozatalért az Európai Unió Bíróságához forduljanak; felkéri a Bizottságot, hogy a jogállamiságról szóló éves jelentése keretében végezzen rendszerszintű ellenőrzést e tekintetben, és indítson kötelezettségszegési eljárásokat abban az esetben, ha a nemzeti bírák e tekintetben akadályokba ütköznek;

13. sajnálatát fejezi ki amiatt a tendencia miatt, hogy egyes tagállamok szelektíven alkalmazzák, késleltetik vagy nem hajtják végre az EUB és az EJEB ítéleteit, és felszólít azok időben történő és hatékony végrehajtására; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak és az uniós intézményeknek szisztematikusan integrálniuk kell és végre kell hajtaniuk az EUB legújabb ítélkezési gyakorlatát a jogállamiság fenntartása és az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása érdekében; felszólít a nemzeti jogszabályok és intézményi keretek gyors kiigazítására a bírósági ítéleteknek való megfelelés érdekében;

14. megismétli, hogy alapvető fontosságú, független és pártatlan joghatósági intézményekként határozottan támogatja a Nemzetközi Bíróságot és a Nemzetközi Büntetőbíróságot a nemzetközi igazságszolgáltatás számára különösen nagy kihívást jelentő időszakban; emlékeztet, hogy teljes mértékben végre kell hajtani a Nemzetközi Bíróság jogilag kötelező erejű végzéseit; felhívja az Uniót, annak tagállamait, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy továbbra is támogassák a Nemzetközi Büntetőbíróságot;

15. sürgeti a Bizottságot, hogy a Szerződések őreként tegyen eleget az Unió alapvető értékeinek – többek között az EUSZ 2. cikkében és az EU elsődleges jogában meghatározott értékek – érvényre juttatásáért viselt felelősségének, és ne hagyatkozzon csak arra, hogy az uniós jog alkalmazásának biztosítása érdekében a polgárok majd bírósághoz fordulnak; hangsúlyozza, hogy a belföldi és nemzetközi

ítéletek végrehajtásának elmulasztása sérti a jogállamiságot, és azzal a veszéllyel jár, hogy az emberek jogorvoslat nélkül maradnak, és a közvéleményben az a benyomás alakulhat ki, hogy az ítéletek figyelmen kívül hagyhatók, ami aláássa a tisztességes ítélkezésbe vetett általános bizalmat; hangsúlyozza az EUB és az EJEB alapvető szerepét a jog tiszteletben tartásának biztosításában és a jogalkalmazás egységességének garantálásában; javasolja, hogy határozzanak meg egyértelmű határidőket a bírósági határozatok végrehajtására, és dolgozzanak ki részletes nyomonkövetési tervet a függőben lévő ítéletek végrehajtására; sürgeti a Bizottságot, hogy szükség esetén indítson kötelezettségszegési eljárásokat, ideiglenes intézkedésekre irányuló indítványokkal együtt; felhívja a tagállamokat, hogy haladéktalanul hajtsák végre az EUB és az EJEB függőben lévő ítéleteit, és javasolja egy nyomonkövetési egység létrehozását, amely nyomon követi az EUB és az EJEB demokráciával, jogállamisággal és alapvető jogokkal kapcsolatos ítéleteinek végrehajtását az uniós országokban, és hogy maradéktalanul építsék be a nyomonkövetési egység megállapításait az éves jogállamisági jelentésbe; javasolja, hogy a Bizottság különösen az EUMSZ 260. cikkének (2) bekezdése alapján lépjen fel, ha elmulasztják végrehajtani az EUB ítéleteit, és amennyiben az azonosított jogsértés érinti az Unió költségvetését vagy pénzügyi érdekeit, vagy ennek komoly kockázata áll fenn, alkalmazza a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletet, ha nem tartják be az EUB és az EJEB ítéleteit; hangsúlyozza, hogy az uniós jog szisztematikus be nem tartásának kézzelfogható pénzügyi szankciókhoz kell vezetnie a valódi elrettentés biztosítása érdekében; felszólítja a Bizottságot annak értékelésére, hogy az ilyen ítélet késedelmes végrehajtása vagy be nem tartása indokolja-e az EUMSZ 258. cikke szerinti eljárást kötelezettség be nem tartása miatt; felhívja a Bizottságot, hogy szisztematikusan elemezze az ENSZ-egyezmények végrehajtását felügyelő testületek országspecifikus nézeteinek való meg nem felelésre vonatkozó adatokat;

16. üdvözli az áldozatok jogairól szóló irányelvnek[1] a joghézagok megszüntetésére irányuló felülvizsgálatát, biztosítva, hogy az áldozatok hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz és támogatásban részesüljenek; felhívja a Tanácsot, hogy a Parlament megbízatásából a lehető legnagyobb mértékben illesszen be olyan rendelkezéseket, amelyek biztosítják az áldozatok jogát a büntetőeljárások során hozott határozatok felülvizsgálatára, a jogorvoslathoz és a méltányos kártérítéshez való hozzáférésre, valamint az átfogó támogató szolgáltatásokra, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévők

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

számára; hangsúlyozza a hatékony adatgyűjtés, az áldozatoknak nyújtott segítséghez szükséges erőforrások növelése, valamint az áldozatok magánéletének és személyes adatainak védelme fontosságát a másodlagos viktimizáció megelőzése és annak biztosítása érdekében, hogy az áldozatok, köztük az okmányokkal nem rendelkező migránsok és menedékkérők biztonságosan bejelenthessék a bűncselekményeket; elvárja a társjogalkotóktól, hogy áldozatközpontú megoldásokat fogadjanak el;

17. elismeri a bűnüldözés alapvető szerepét a jogállamiság fenntartásában és az alapvető jogok védelmében; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást, képzést és erőforrásokat a rendőrség és a bűnüldöző hatóságok számára; felhívja a tagállamokat, hogy e tekintetben vegyék figyelembe az Európa Tanács rendőrségi etikai kódexét; hangsúlyozza, hogy az erőszak alkalmazásának szigorúan a szükséges mértékre kell korlátozódnia, arányosnak kell lennie és egyértelmű biztosítékok tárgyát kell képeznie; felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be az ENSZ normáin, ajánlásain és vezérelvein alapuló iránymutatásokat a bűnüldöző szervek tisztviselői által használt fegyverek átlátható, független és következetes kiválasztására, tesztelésére és kipróbálására vonatkozóan; megjegyzi, hogy ennek az értékelésnek még a kiválasztás és az alkalmazás előtt meg kell állapítania a nemzetközi emberi jogi jogszabályoknak és normáknak való megfelelést; felhívja a tagállamokat, hogy alaposan vizsgálják ki a bűnüldöző hatóságok által alkalmazott túlzott erőszak és megkülönböztető bánásmód eseteit;

18. felhívja a Bizottságot, hogy a jövőbeli jogállamisági jelentésekbe foglalja bele jogállamisági szempontként a börtönkörülményeket, tekintettel a túlzsúfoltsággal, a nem megfelelő életkörülményekkel és a börtönökön belüli öngyilkosságok riasztó arányával kapcsolatos súlyos és Európa-szerte növekvő aggodalmakra;

19. felhívja a Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet az tisztességes eljárás elemzésére annak érdekében, hogy azonosítani tudja az átláthatóság, a hatékonyság és a tisztességes bánásmód biztosításával kapcsolatos erősségeket, hiányosságokat, eltéréseket és bevált gyakorlatokat, ily módon támogatva a közigazgatási igazságszolgáltatás mint a hatóságok elszámoltathatóságának biztosítására szolgáló eszköz Unió-szerte történő megerősítését;

Korrupcióellenes keret

20. hangsúlyozza, hogy a jogállamiság megköveteli, hogy a közhivatalt ellátó személyek ne járhassanak el önkényesen, illetve ne élhessenek vissza hatalmukkal személyes haszonszerzés céljából; hangsúlyozza, hogy a kormányoknak a közérdek, nem pedig az egyes személyek érdekében kell jogszabályokat elfogadniuk;

21. megismétli, hogy a korrupció komoly veszélyt jelent a demokráciára, az alapvető jogokra és a jogállamiságra nézve a tagállamokban, a tagjelölt országokban és a potenciális tagjelölt országokban; hangsúlyozza, hogy a korrupció megrendíti a polgárok bizalmát a közintézményekben; sajnálatát fejezi ki, hogy a korrupcióról szóló 2024. évi Eurobarométer felmérések azt mutatják, hogy a korrupció továbbra is komolyan aggasztja az uniós polgárokat és vállalkozásokat, és 68%-uk úgy véli, hogy országukban a korrupció széles körben elterjedt, 65%-uk szerint a magas szinten elkövetett korrupciós ügyeket nem vizsgálják ki megfelelően, és 41%-uk úgy látja, hogy a korrupció mértéke nőtt; úgy véli, ez felszólítás arra, hogy az EU fokozza a korrupció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit;

22. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul véglegesítse az EU-nak az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjában (GRECO) való tagságáról szóló tárgyalásokat; megjegyzi, hogy ez a tagság nagyobb átláthatóságot, elszámoltathatóságot és hatékonyságot fog biztosítani az európai pénzeszközök kezelése, a jogalkotási folyamat és az uniós intézmények munkája terén, és kéri, hogy az éves jogállamisági jelentés terjedjen ki az uniós intézményekre;

23. ismételten felszólítja az összes tagállamot, hogy fogadjanak el magatartási kódexet a bírák számára a GRECO ajánlásait követve és az Emberi Jogok Európai Bíróságán (EJEB) és az Európai Unió Bíróságán (EUB) alkalmazandó kódexeket figyelembe véve; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre független mechanizmusokat a magatartási kódex és más jogszabályok állítólagos megsértésének kivizsgálására, javítsák az összeférhetetlenségek és az igazságszolgáltatás által kapott ajándékok nyilvánosságra hozatalát és átláthatóságát, foglalkozzanak a forgóajtó-jelenséggel, és követeljék meg, hogy a bírák nyilvánosan indokolják meg az ügyek visszaadására vonatkozó döntéseiket;

24. felhívja a tagállamokat, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, valamint az uniós intézményeket, hogy fokozzák az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot a közintézményekben megerősítve a korrupcióellenes és a hatásköri összeütközési jogi kereteket és a jelentéstételi eljárásokat a korrupciós ügyek hatékony kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának biztosítása érdekében, beleértve a magas szinten elkövetett korrupciós ügyeket is (többek között a közbeszerzési eljárásokkal és a magas kockázatú területekkel, például a kikötőkkel vagy a szárazföldi határokkal kapcsolatos ügyeket), megerősítve a felügyeleti mechanizmusokat és szerveket, valamint a meglévő ügynökségek függetlenségét és megfelelő működését, előmozdítva a visszaélést bejelentő személyek védelmét, javítva a feddhetetlenségi kereteket és a jogalkotással kapcsolatos lobbitevékenységeket; sajnálja, hogy nem történt megfelelő előrelépés, és hangsúlyozza, hogy a korrupció elleni

küzdelem iránti valódi elkötelezettség bizonyításához jogerős ítéletekre és visszatartó erejű szankciókra van szükség; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a lobbitevékenységek átláthatóságát és elszámoltathatóságát, beleértve a kötelező lobbinyilvántartások és a lobbitevékenységek jogalkotási folyamatokra gyakorolt hatásának nyomon követésére szolgáló „jogalkotási lábnyom” mechanizmusok létrehozását vagy javítását;

25. elismeri, hogy az Európai Ügyészség (EPPO) fontos szerepet játszik a jogállamiság megőrzésében és a korrupció elleni küzdelem előmozdításában az EU-ban; ösztönzi a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a tagállamok és az Európai Ügyészség közötti együttműködés szintjét; támogatja az Európai Ügyészség ellenőrzési és koordinációs hatásköreinek megerősítését annak érdekében, hogy javítsa a tagállamokban a korrupció elleni küzdelemre irányuló képességét; felhívja a Bizottságot, hogy az EUMSZ 86. cikkének (4) bekezdése értelmében tegyen javaslatot az EPPO megbízatásának kiterjesztésére az uniós korlátozó intézkedések kijátszásának és a határokon átnyúló környezeti bűncselekményeknek az elkerülése, valamint az EPPO-ról szóló rendelet[1] és az EU pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló irányelv[2] felülvizsgálatának felgyorsítása érdekében az EPPO elsődleges hatáskörének védelme és tisztázása érdekében az EU pénzügyi érdekeit sértő vagy az uniós tisztviselők által elkövetett korrupciós bűncselekmények tekintetében;

26. sürgeti azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy csatlakozzanak az EPPO-hoz a korrupció elleni küzdelem hatékonyságának fokozása érdekében, különösen az uniós források védelme tekintetében; felhívja az összes tagjelölt és potenciális tagjelölt országot, hogy hozzák létre az EPPO-val való hatékony együttműködés keretét;

27. felszólítja az európai szerveket, például az Europolt, az Eurojustot, az Európai Számvevőszéket, az EPPO-t és az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF), hogy javítsák együttműködésüket az uniós pénzügyeket érintő korrupció és csalás elleni küzdelem terén;

28. felhívja a Bizottságot, hogy különösen a magas rangú nemzeti szereplőkkel folytatott valamennyi kommunikációja, látogatása és

---

1 A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

2 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

találkozója során fokozza az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot;

29. üdvözli a korrupció elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslatot, amely harmonizálja a köz- és magánszektorban elkövetett korrupciós bűncselekmények és a megfelelő szankciók meghatározását; üdvözli, hogy a korrupció elleni küzdelemről szóló irányelvbe olyan – többek között az illegális politikai finanszírozásra vonatkozó – megelőző intézkedéseket és képzéseket illesztettek be, mint például az összeférhetetlenségek közzétételére és kezelésére vonatkozó hatékony szabályok, az információkhoz való nyílt hozzáférés, valamint a magánszektor és a közszféra közötti interakciót szabályozó hatékony szabályok; felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be hatékony szabályokat a forgóajtó-jelenség kezelésére, dolgozzanak ki magatartási kódexeket a köztisztviselők számára, hozzanak létre nyilvános jogalkotási lábnyomot, biztosítsák a választott köztisztviselők és politikai pártok jelöltjei finanszírozásának átláthatóságát; nagyra értékeli, hogy majdnem minden tagállam rendelkezik korrupcióellenes stratégiával; sajnálatát fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy a végrehajtás és a hatékonyság eltérő; felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy a civil társadalom bevonásával dolgozzanak ki és hajtsanak végre szilárd és hatékony korrupcióellenes stratégiákat; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a korrupció áldozatait azonosítsák, tájékoztassák, képviseljék és koordinálják; felhívja a tagállamokat, hogy védjék meg a korrupció áldozatait, és tegyék lehetővé számukra, hogy a büntetőeljárás megfelelő szakaszaiban ismertethessék véleményüket és aggályaikat, és ezeket vegyék figyelembe; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a korrupció áldozatainak joguk legyen a megfelelő és arányos kártérítéshez;

30. felhívja az összes uniós intézményt, szervet, hivatalt és ügynökséget, hogy erősítsék meg korrupcióellenes intézkedéseiket az összeférhetetlenségek közzététele és kezelése, az információkhoz való nyílt hozzáférés, a magánszektorral való interakciót szabályozó szabályok, a forgóajtó-jelenség kezelése és a köztisztviselők magatartási kódexe tekintetében; úgy véli, hogy hivatali idejük alatt az európai parlamenti képviselők nem folytathatnak fizetett melléktevékenységeket olyan profitorientált szervezeteknél vagy vállalkozásoknál, amelyek befolyásolni kívánják az uniós politikai döntéshozatalt;

31. elismeri, hogy a visszaélést bejelentő személyek döntő szerepet játszanak a korrupció feltárásában és az átláthatóság előmozdításában mind a köz-, mind a magánszektorban; hangsúlyozza, hogy meg kell védeni a visszaélést bejelentő személyeket a megtorlással és a zaklatással szemben; felszólít a visszaélést bejelentő személyek védelmével foglalkozó független és autonóm hatóságok további megerősítésére és a tágabb nemzeti

korrupcióellenes keretekbe való további integrálására, biztosítva a korrupció elleni küzdelem egységes és szilárd megközelítését valamennyi tagállamban;

Médiapluralizmus és médiaszabadság

32. üdvözli a szabad, független és plurális média, valamint az újságírók számára biztonságos és támogató környezet előmozdítására irányuló kezdeményezéseket, például az európai tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendeletet[1], és felszólít annak gyors végrehajtására; felhívja a tagállamokat, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy javítsák az online és offline állami hirdetések elosztásának átláthatóságát, és kövessék az újságírók és más médiaszakemberek védelmének, biztonságának és szerepvállalásának az Európai Unióban történő biztosításáról szóló, 2021. szeptember 16-i (EU) 2021/1534 bizottsági ajánlásban foglalt ajánlásokat; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a tagállamok számára az EMFA nemzeti jogba való átültetéséhez és végrehajtásának nyomon követéséhez szükséges segítséget, különösen egyes olyan tagállamokban, amelyek rosszul teljesítenek a szabadsággal kapcsolatos mutatók terén; hangsúlyozza, hogy az EMFA kulcsfontosságú mérföldkő a médiakörnyezet függetlenségének, pluralizmusának és integritásának megőrzése tekintetében szerte az Unióban;

33. mély aggodalmát fejezi ki az újságírók és kiadók elleni növekvő támadások miatt, amelyek aránytalanul nagy számban nők ellen irányulnak; felhívja a Bizottságot, a tagállamokat, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy biztosítsák az újságírók, köztük a különösen veszélyeztetett oknyomozó újságírók és tényellenőrzők biztonságát és védelmét; kiemeli, hogy a fenyegetések leggyakoribb formái közé tartoznak a szóbeli támadások, az online zaklatás, a közösségi médián és e-mailen keresztüli megfélemlítés, valamint a jogi fenyegetések, többek között a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekről szóló irányelv[2] hatálya alá tartozó esetek, valamint a fenyegető zaklatás és a személyes zaklatás előfordulása;

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

2 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1069 irányelve (2024. április 11.) a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan keresetekkel vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről (HL L, 2024/1069, 2024.4.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

34. felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelvet, és a közéletben részt vevő újságíróknak és emberijog-védőknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal szembeni védelméről szóló, 2022. április 27-i (EU) 2022/758 bizottsági ajánlást[1], továbbá az újságírók védelme és a szakmájuk gyakorlása során megfélemlítéssel, rágalmazással és korlátozással szembesülők támogatása érdekében fogadjanak el a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek megakadályozását célzó nemzeti intézkedéseket; javasolja, hogy a tagállamok az irányelv átültetésekor terjesszék ki az irányelv alkalmazását a nemzeti esetekre is, mivel a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek többsége nemzeti szinten történik; felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a jelenlegi irányelv hatálya alá nem tartozó, közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek kezelésére;

35. kéri, hogy a büntetőjogban vezessenek be különleges súlyosbító körülményeket az újságírókkal szemben elkövetett bűncselekményekre vonatkozóan, amennyiben az ilyen cselekményeket szakmai tevékenységük okán vagy azzal összefüggésben végzik;

36. sürgeti a tagállamokat, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy védjék meg és mozdítsák elő a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét, biztosítsák a közpénzek átlátható elosztását, akadályozzák meg a médiatulajdon koncentrációját, védjék a szerkesztői függetlenséget és küzdjenek a dezinformáció ellen, különösen a média tulajdonviszonyainak átláthatóságára vonatkozó szilárd jogszabályok és független szabályozók révén; hangsúlyozza a közszolgálati média fontos szerepét; üdvözli az átláthatóság, a pártatlanság és az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a tulajdonviszonyokra és a reklámberuházásokra vonatkozó nyilvános információkat tartalmazó médianyilvántartás létrehozására irányuló nemzeti szintű kezdeményezéseket; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy a közszolgálati médiára vonatkozó átlátható és objektív kritériumok alapján biztosítsanak megfelelő, fenntartható és kiszámítható finanszírozást és költségvetési stabilitást; javasolja egy külön a tömegtájékoztatás szabadságával foglalkozó uniós alap létrehozását, amely támogatja a független újságírást és a helyi médiaorgánumokat;

37. elítéli a gyűlöletbeszéd terjedését, többek között a hagyományos és a közösségi médiában, mivel ez komoly fenyegetést jelent a demokráciára és a jogállamiságra nézve; felszólít a médiaszabályozások szigorúbb érvényesítésére a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem és a sokszínű és inkluzív médiakörnyezet megőrzése érdekében, összhangban az alapvető jogok Európai Unión belüli

---

[1] HL L 138., 2022.5.17., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

helyzetéről szóló, 2024. január 18-i állásfoglalásával; hangsúlyozza, hogy a prominens közéleti személyiségeknek és politikusoknak jó példával kell elöl járniuk, és tiszteletteljes vitát kell biztosítaniuk; emlékeztet arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalmak alapvető értéke, amelyet nem szabad indokolatlanul korlátozni; emlékeztet továbbá arra, hogy a gyűlöletbeszédre és a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozó jogszabályoknak a szükségesség és az arányosság elvén kell alapulniuk; hangsúlyozza, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát a törvény szerint és a Charta 11. cikkével összhangban kell gyakorolni, és azt nem szabad a gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények védelmére használni;

38. elismeri, hogy a polgárok észlelik a félretájékoztatás és a dezinformáció okozta demokráciaerózió jeleit, és hogy a hamis információk közösségi médián keresztül történő terjesztése a jogállamiság általános tiszteletben tartásának gyengüléséhez vezethet; felszólítja a digitális platformokat, hogy tegyenek azonnali lépéseket a saját közösségi normáiknak és az európai jogszabályoknak, többek között a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak[1] és a versenyszabályoknak való megfelelés biztosítása révén; felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen értékelje ezt a megfelelést, és szükség esetén hozzon intézkedéseket; javasolja, hogy a tagállamok, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok dolgozzanak ki átfogó stratégiákat a dezinformáció és a demokratikus folyamatokba való külföldi beavatkozás elleni küzdelemre, a véleménynyilvánítás szabadsága és a médiapluralizmus megóvása mellett;

39. határozottan elítéli az állami ellenőrzést és a média működésébe való politikai beavatkozást; kiemeli, hogy a médiaszabályozókat megfelelő jogi biztosítékokkal kell védeni függetlenségük és annak biztosítása érdekében, hogy ne legyenek politikai nyomásnak kitéve, elegendő költségvetési forrást biztosítva számukra; hangsúlyozza a független médiaszabályozók demokratikus jelentőségét;

40. mély aggodalmát fejezi ki a kémszoftverekkel való visszaélés és az újságírók illegális megfigyelése elleni megfelelő védelem hiánya miatt; felhívja a Bizottságot, hogy hajtsa végre a Parlament PEGA vizsgálóbizottságának a politikai indíttatású megfigyelés tilalmára vonatkozó ajánlásait;

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

41. sürgeti a tagállamokat annak biztosítására, hogy az ártatlanság vélelméről szóló (EU) 2016/343 irányelv[1] átültetése ne vezessen korlátozásokhoz a közérdekű ügyekről – többek között az igazságügyi vizsgálatokról – szóló bejelentéshez és a nyilvánosság tájékoztatásához való jog tekintetében, amelyekről az irányelv nem rendelkezik; felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják felül és szükség esetén módosítsák azokat a hatályos nemzeti rendelkezéseket, amelyek korlátozhatják az újságírói szabadságokat;

42. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet értelmében létrehozott nemzeti koordinátorok teljes körű felhatalmazással rendelkezzenek az európai szintű információcsere és együttműködés elősegítésében játszott szerepük betöltésére;

Civil társadalmi szervezetek

43. egyetért a Bizottság azon értékelésével, hogy a civil társadalmi szervezetek – beleértve a jogállamiságért és a demokráciáért, a marginalizált csoportok védelméért, a környezetvédelemért és a társadalmi igazságosságért kiálló szervezeteket is –, valamint az emberijog-védők alapvető fontosságúak a fékek és ellensúlyok, valamint az alapértékek és az uniós jog védelme szempontjából, amelyek az EU sarokkövét képezik; nagyra értékeli, hogy a civil társadalmi szervezetek és az olyan csoportokat, mint például a bírákat, az ügyészeket vagy az újságírókat képviselő szakmai szövetségek támogatják a jogállamiságot; kiemeli különösen a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi, élénk civil társadalmainak fontosságát, amelyek konstruktív szerepet játszanak az uniós csatlakozási folyamatokban; elismeri a jogállamiság megsértésének őreként betöltött szerepüket, valamint a demokratikus elvek előmozdításához és védelméhez való hozzájárulásukat; emlékeztet arra, hogy munkájukhoz biztonságos, segítő és támogató környezetre van szükség;

44. kiemeli a civil társadalom és a független felügyeleti szervek szerepét a jogállamiságról szóló 2024. évi jelentésben foglalt ajánlások végrehajtásának nyomon követésében, ellenőrzésében és támogatásában; kéri, hogy az Európai Gazdasági és Szociális

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/343 irányelve (2016. március 9.) a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről (HL L 65., 2016.3.11., 1. o.). http://data.europa.eu/eli/dir/2016/343/oj).

Bizottság[1] (EGSZB) és a civil társadalmi hálózatok[2] ajánlásának megfelelően alakítsanak ki egy strukturált civil párbeszédre vonatkozó keretet a civil társadalom hozzájárulásainak az éves jogállamisági ciklusba való integrálása érdekében; ismételten hangsúlyozza, hogy a jelentés elkészítésekor széles körű konzultációra van szükség; támogatja a Bizottság arra irányuló tervét, hogy stratégiát dolgoz ki a civil társadalom és az emberijog-védők mozgásteréről és védelméről; javasolja az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatások maradéktalan végrehajtását; felhívja a Bizottságot, hogy amennyire csak lehetséges, ne virtuális, hanem helyszíni látogatásokat végezzen a tagállamokban, mivel a helyszíni látogatások teljesebb és kontextuálisabb képet adhatnak a helyi helyzetről;

45. aggodalmát fejezi ki azon növekvő tendencia miatt, hogy a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők további jogi korlátozásokkal, finanszírozási hiánnyal és támadásokkal szembesülnek, ami aláássa az egyesülés, a gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadságát; aggodalommal állapítja meg, hogy több tagállam, valamint tagjelölt és potenciális tagjelölt ország aránytalan intézkedéseket vezetett be, beleértve a túlzott erőszak alkalmazását és a tüntetők letartóztatását a tüntetéseken való részvétel megakadályozására egyes tagállamokban, valamint a nyilvános összejöveteleket nem egyértelmű biztonsági okok alapján előzetesen betiltották; hangsúlyozza, hogy a bíróságok több esetben is hatályon kívül helyezték ezeket a tilalmakat; határozottan elítéli a „külföldi ügynökökre vonatkozó jogszabályok” alkalmazását, amelyek elfojtják az eltérő véleményeket, zaklatják a civil társadalmi szervezeteket és korlátozzák működésüket, visszatartó hatást gyakorolva a civil társadalomra és az emberijog-védőkre; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a gyülekezés, a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának korlátozása, továbbá a túlzott erőszak alkalmazása aránytalan mértékben érint egyes ügyeket vagy csoportokat[3];

46. hangsúlyozza, hogy a békés gyülekezés, az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a művészetek és a tudomány szabadsága a nemzetközi jog által védett alapvető jogok, amelyek kulcsfontosságúak a demokrácia szempontjából;

---

1 Az EGSZB 2024. február 14-i véleménye: „Strengthening civil dialogue and participatory democracy in the EU: a path forward” (A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: a jövő útja).

2 Civil Society Europe, „Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2024 Annual Rule of Law Report” (A civil társadalom hozzájárulása a civil társadalmi térről a 2024. évi éves jogállamisági jelentéshez), 2024. június.

3 Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége *Addressing racism in policing* (A rasszizmus kezelése a rendészetben), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

amennyiben bebizonyosodik, elítéli az e jogokra nehezedő fokozott nyomást, és megjegyzi e jogok korlátozásának tendenciáját; ezzel összefüggésben elítéli a rendőri erők elleni erőszakos fellépéseket is; felszólítja a Bizottságot, hogy az éves jelentésben foglalkozzon ezekkel a szabadságjogokkal;

47. mély aggodalmát fejezi ki a civil társadalmi tér szűkülése, valamint a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők – különösen a rasszizmus elleni küzdelemmel, az éghajlati igazságossággal, az LMBTIQ-személyek jogaival, a nők jogaival és a migránsok támogatásával foglalkozók – EU-ban tapasztalható fokozódó üldözése miatt; megjegyzi, hogy ezek a csoportok számos fenyegetéssel szembesülnek, többek között jogi és pénzügyi korlátozásokkal, a finanszírozás felfüggesztésével, lejáró kampányokkal, megfélemlítéssel és kriminalizálással; elítéli különösen a klímaaktivizmus több tagállamban tapasztalható növekvő elnyomását, beleértve a terrorizmus elleni és a szervezett bűnözésre vonatkozó jogszabályokkal való visszaélést, valamint a békés klímaaktivisták „bűnszervezetek” tagjaként való minősítését; felhívja a tagállamokat, hogy tartózkodjanak a klímaaktivistákkal szembeni aránytalan jogi fellépésektől; sürgeti a Bizottságot, hogy jogállamisági jelentéseiben módszeresen kövesse nyomon e szervezetek helyzetét, és bővítse a rasszizmus ellen küzdő és más alapvető jogokkal foglalkozó civil társadalmi szereplők számára elkülönített uniós finanszírozást;

48. felhívja a Bizottságot, hogy az éves jogállamisági jelentések külön fejezetben foglalkozzanak az ilyen jogsértésekkel; felhívja a Bizottságot, hogy korai előrejelző mechanizmusok létrehozásával erősítse meg a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők védelmét, növelje az uniós átláthatósági nyilvántartás hatálya alá tartozó valamennyi szereplő finanszírozásának átláthatóságát, és bővítse a finanszírozást a civil társadalmi szervezetek támogatására annak érdekében, hogy azok szabadon és függetlenül működhessenek;

49. sürgeti a tagállamokat, hogy teremtsenek támogató környezetet a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők számára, fogadják el a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelvet, és hajtsák végre az (EU) 2022/758 bizottsági ajánlást a civil társadalmi szervezetek jogi zaklatással szembeni védelme érdekében; felszólít a nemzeti felügyeleti szervek függetlenségének megerősítésére megfelelő erőforrások rendelkezésre bocsátásával és a politikai beavatkozással szembeni biztosítékok bevezetésével; ösztönzi a civil társadalmi szervezetek támogatását az oktatási kezdeményezések kidolgozásában és terjesztésében, hogy azok széles körhöz eljussanak, és hozzáférhetőek legyenek;

50. úgy véli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak javítaniuk kell a civil társadalmi szervezetek finanszírozási mechanizmusait és az

olyan kezdeményezéseket, amelyek megerősítik az igazságszolgáltatást és fenntartják a bíróságok függetlenségét, nevezetesen a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program és a Jogérvényesülés program révén; üdvözli, hogy a Bizottság stratégiát tervez kidolgozni a civil társadalom védelmére, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy különös figyelmet kell fordítani az emberijog-védőkre; felkéri a Bizottságot, hogy foglaljon bele egy gyorsreagálási mechanizmust az Unión belül fenyegetett civil társadalmi szervezetek és emberijog-védők támogatására, az uniós finanszírozású jogvédőket védő mechanizmus mintájára, amely jelenleg nem uniós fókuszú; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus forrásokat biztosíthat az érdekérvényesítéshez, a jogi segítségnyújtáshoz és a figyelemfelkeltő kampányokhoz, biztosítva ugyanakkor, hogy ezek a szervezetek indokolatlan korlátozások és zaklatás nélkül működhessenek; felszólít az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatások teljes körű és következetes alkalmazására a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban; aggodalmát fejezi ki ugyanakkor azon növekvő tendencia miatt, hogy egyes tagállamokban a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők kihívásokkal, további jogi korlátozásokkal, a finanszírozás hiányával vagy fizikai vagy szóbeli támadásokkal, az ilyen gyakorlatok sajnálatos elfogadásával és visszatartó hatásával szembesülnek, többek között szólásszabadságuk tekintetében a tagállamokon belül[1] és az uniós intézményekben; úgy véli, hogy a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők alapvető támogató szerepet játszanak az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek tagállamok általi betartásának ellenőrzésében;

A törvény előtti egyenlőség és megkülönböztetésmentesség

51. emlékeztet arra, hogy a tagállamok jogi kereteinek biztosítaniuk kell az egyenlő jogi bánásmódot, és elő kell mozdítaniuk az egyenlőséget és az egyének azon jogát, hogy a bírósági eljárások során ne érje őket megkülönböztetés; hangsúlyozza, hogy a jogállamiság és az alapvető jogok összekapcsolódnak, és hogy a jogállamiság megsértése azonnali hatással van az alapvető jogokra, és aránytalanul érinti a nőket, a kisebbségeket és a kiszolgáltatott csoportokat; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a jogállamiság megsértésének az alapvető jogokra gyakorolt hatását, és valamennyi vonatkozó eszköz, többek között adott esetben kötelezettségszegési eljárások révén gondoskodjon arról, hogy mindenki számára biztosítsák a törvény előtti egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet;

52. hangsúlyozza, hogy küzdeni kell a törvény előtti hátrányos megkülönböztetés összes formája ellen; aggodalmát fejezi ki amiatt,

---

[1] Az Emberi Jogok Európai Bírósága 2023. április 6-i 15158/19. sz. ítélete, Drozd kontra Lengyelország, és 2020. május 26-i 63164/16. sz. ítélete, Mándli és mások kontra Magyarország.

hogy egyes tagállamokban nem halad előre az egyenlőségről szóló és a megkülönböztetést tiltó jogszabályok végrehajtása; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a meglévő uniós jogszabályok – például az egyenlő bánásmódról szóló 2000/78/EK irányelv[1] – ellenére továbbra is hiányosságok tapasztalhatók a jogi keret és a végrehajtás terén, ami az áldozatokat megfelelő jogorvoslati lehetőség nélkül hagyja; emlékeztet arra, hogy a tagállamok jogi kereteinek biztosítaniuk kell az egyenlő jogi bánásmódot, és elő kell mozdítaniuk az egyenlőséget és az egyének azon jogát, hogy a jogorvoslatok során ne érje őket megkülönböztetés; felhívja a Bizottságot, hogy lépjen fel ezen elvek be nem tartása esetén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság vissza kívánja vonni az egyenlő bánásmódról szóló horizontális irányelvre[2] irányuló javaslatot, és sürgeti a Tanácsot, hogy további késedelem nélkül fogadja el az irányelvet;

53. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentése megállapította, hogy egyes tagállamok elmulasztják a gyűlölet-bűncselekmények hatékony büntetőeljárás alá vonását vagy a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak megfelelő támogatását, aláásva az igazságszolgáltatási rendszerekbe vetett bizalmat és fenntartva a törvény előtti egyenlőtlenséget; felhívja a Tanácsot, hogy terjessze ki az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében szereplő, az „uniós dimenziójú bűncselekmények” jelenlegi listáját a gyűlölet-bűncselekményekre és a gyűlöletbeszédre, és felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő a gyűlölet-bűncselekmények és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemre irányuló jogalkotási javaslatokat; kéri a Bizottságot, hogy jogállamisági jelentéseiben összpontosítson a gyűlölet-bűncselekményekre, és ezzel összefüggésben szorosan kövesse nyomon és rögzítse a gyűlölet-bűncselekményeket;

54. hangsúlyozza, hogy az online és offline nemi alapú erőszak jelentős és széles körben elterjedt bűncselekmény, valamint az alapvető jogok radikális megsértése, és sérti a törvény előtti egyenlőség elvét; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel az offline és online nemi alapú erőszak ellen, beleértve a digitális platformok használata révén elkövetett erőszakot is; kéri, hogy a nemi alapú erőszakot vegyék fel az uniós bűncselekmények listájára, és dolgozzanak ki uniós jogalkotási javaslatot a konszenzus hiányán alapuló szexuális kényszerítés elleni küzdelemről, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban egyaránt;

---

1 A Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (HL L 303., 2000.12.2., 16. o., http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

2 Javaslat a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre (COM(2008)0426).

55. emlékeztet a szexuális és reproduktív jogokhoz és egészséghez való hozzáférés szükségességére, és kéri, hogy a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés jogát foglalják bele a Chartába;

56. felhívja az összes tagállamot, hogy az uniós joggal, a Chartával, valamint az EUB és az EJEB ítélkezési gyakorlatával összhangban védjék meg az LMBTIQ-személyek jogait, emlékeztet arra, hogy több tagállamban továbbra is fennállnak az azonos neműek közötti kapcsolat vagy szülői jogállás határokon átnyúló elismerésének jogi akadályai; figyelmeztet arra, hogy az ilyen gyakorlatok nemcsak az LMBTIQ-családok Unión belüli szabad mozgását akadályozzák, hanem sértik a törvény előtti megkülönböztetésmentesség jogállamisági elvét is, kiemelve az LMBTIQ-személyek egységes védelmének hiányát a tagállamokban; felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy jogilag ismerjék el az azonos neműek élettársi kapcsolatait; felhívja a Bizottságot, hogy az EUB legutóbbi ítéleteinek[1] fényében dolgozza át a 2004/38/EK irányelvet[2] annak érdekében, hogy az kifejezetten magában foglalja a magán- és családi élethez kapcsolódó jogok – köztük az azonos nemű szülők szülői jogállásának – határokon átnyúló elismerését; hangsúlyozza, hogy a törvény előtt minden gyermek egyenlő, és hogy a tagállamoknak a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva kell eljárniuk, növelniük kell a jogbiztonságot, és csökkenteniük kell az azonos nemű szülők gyermekeivel szembeni megkülönböztetést; emlékeztet a Parlament azon álláspontjára, amely támogatja a szülői jogállásnak az egész Unióban történő elismerését, függetlenül attól, hogy a gyermek hogyan fogant, hogyan született vagy milyen típusú családban él; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő megújított LMBTIQ-stratégiát, amely teljeskörűen foglalkozik az Európa-szerte tapasztalható aktuális kihívásokkal; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az LMBTIQ-jogokat valamennyi szakpolitikai területen tegyék horizontális prioritássá; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő megfelelő jogalkotási intézkedéseket ezen elvek tiszteletben tartásának biztosítása érdekében, és támaszkodjon a tagállamokkal szembeni kötelezettségszegési eljárásokra; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatokat a nemi identitáson, a nemi jellemzőkön és a szexuális irányultságon alapuló

---

1 Az Európai Unió Bíróságának a C-673/16. sz. Relu Adrian Coman és társai kontra Inspectoratul General pentru Imigrări és Ministerul Afacerilor Interne-ügyben 2018. június 5-én hozott ítélete, EU:C:2018:385.

2 Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj).

gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd elleni küzdelem érdekében;

57. mély aggodalmát fejezi ki az „LMBTIQ-propaganda” és a „genderideológia” elleni küzdelem ürügyén egyes tagállamokban bevezetett diszkriminatív intézkedések miatt, amelyek számos tagállamban hozzájárulnak az LMBTIQ-személyeket célzó gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd riasztó mértékű növekedéséhez, és negatív hatást gyakorolnak a gyermekekre, a családokra és a munkavállalókra; üdvözli az EUB 2025. június 5-i véleményét, amely szerint Magyarország az LMBTIQ+-tartalmakhoz való hozzáférés megtiltása vagy korlátozása révén megsérti az uniós jogot; kiemeli az ilyen intézkedések negatív hatását az LMBTIQ-csoportokra és a szélesebb értelemben vett véleménynyilvánítási és gyülekezési szabadságra; hangsúlyozza, hogy ezek az intézkedések az LMBTIQ-személyek elleni megkülönböztetésre buzdítanak, és ellentétesek az uniós joggal; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a konverziós terápia kötelező uniós betiltására valamennyi tagállamban; megjegyzi, hogy 2024-ben mind a Bizottság, mind az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) megállapította, hogy több tagállamban riasztó mértékben nőttek az LMBTIQ-személyeket és más kisebbségeket célzó gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd, hangsúlyozza az LMBTIQ-személyek önrendelkezéshez való jogának fontosságát, és emlékezteti a tagállamokat, hogy az ítélkezési gyakorlattal összhangban az önrendelkezéshez való jog alapvető jog; ezért sürgeti azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy biztosítsák az LMBTIQ-személyek számára a nemek jogi elismerését;

58. mély aggodalmát fejezi ki az antiszemitizmus Unió-szerte tapasztalható növekvő mértéke miatt, és határozottan elítéli azt; mély aggodalmát fejezi ki továbbá az iszlamofóbiának és a megkülönböztetés minden egyéb formájának Unió-szerte növekvő szintje miatt, beleértve az erőszakos cselekményeket, a megfélemlítést, a gyűlöletbeszédet és a nyilvános helyeken megjelenített, gyűlöletet kifejező szimbólumok jelenségét; felhívja a tagállamokat, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy biztosítsák az összes kisebbséghez tartozó személyek törvény előtti egyenlőségét; felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják felül a jogszabályokat és politikákat annak biztosítása érdekében, hogy ezek ne alkalmazzanak közvetlen vagy közvetett megkülönböztetést a kisebbségekkel szemben, és vizsgálják felül az esetleges diszkriminatív jogi rendelkezéseket és előírásokat; folyamatos erőfeszítésekre szólít fel mind uniós, mind nemzeti szinten a kapcsolódó gyűlölet-bűncselekmények nyomon követése, megelőzése és büntetőeljárás alá vonása, valamint a zsidó és muszlim közösségek zaklatással és erőszakkal szembeni védelme érdekében;

59. hangsúlyozza, hogy az elszámoltathatóság hiánya aránytalanul sújtja a kisebbségi közösségeket, a tisztességes politikai képviseletet és a

gazdasági lehetőségeket; az inkluzív és méltányos kormányzás biztosítása érdekében felszólít a nyilvános döntéshozatali folyamatok fokozott átláthatóságára;

60. felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az (EU) 2024/1500[1] és az (EU) 2024/1499[2] irányelvet, amelyek minimumszabályokat állapítanak meg az egyenlőséggel foglalkozó szervek számára; konkrét intézkedéseket szorgalmaz e szervek függetlenségének garantálása, valamint az egyenlőség előmozdítása terén tapasztalható hatékonyságának biztosítása érdekében;

61. hangsúlyozza, hogy az Unióban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat – állampolgárságuktól vagy születési helyüktől függetlenül – megkülönböztetésmentesen kell kezelni, és a hatályos jogszabályokban meghatározott területeken tisztességes és egyenlő bánásmódban kell részesülniük; rámutat arra, hogy a harmadik országok állampolgárainak – állampolgárságuktól, születési helyüktől vagy tartózkodási jogállásuktól függetlenül – a nemzetközi és az uniós joggal összhangban joguk van nemzetközi védelemért folyamodni, amelynek szerves részét képezi a visszaküldés tilalmának elve; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat jogállamiság és a Chartában rögzített alapvető jogok fenntartásában, valamint a társjogalkotók által elfogadott jogszabályok végrehajtásában; hangsúlyozza, hogy az EUB és az EJEB ítéletei kötelező erővel bírnak;

62. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Unió területén teljes mértékben tartsák tiszteletben a személyek Unión belüli szabad mozgását, a szabad tartózkodáshoz való jogot és a családegyesítési jogot, és hogy minden polgár egyenlő jogokat élvezhessen és teljes mértékben gyakorolhassa jogait;

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1500 irányelve (2024. május 14.) a foglalkoztatás és munkavégzés terén a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2006/54/EK és a 2010/41/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1500, 2024.5.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

[2] A Tanács (EU) 2024/1499 irányelve (2024. május 7.) a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a foglalkoztatás és a munkavégzés terén a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a szociális biztonság, továbbá az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása terén a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2000/43/EK és a 2004/113/EK irányelv módosításáról (HL L, 2024/1499, 2024.5.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

63. sürgeti a Bizottságot, hogy a jogállamiságról szóló éves jelentésben helyezzen nagyobb hangsúlyt az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés során tapasztalható megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem megerősítésére; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy küzdjenek a faji és etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, nemzetiségen, politikai véleményen, nyelven, fogyatékosságon, életkoron, nemen – beleértve a nemi identitást és a nemi önkifejezést – és szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés ellen; sürgeti a Tanácsot, hogy érjen el megállapodást a 2008/0140(CNS) irányelvről[1] (konzultációs eljárás); sürgeti a Bizottságot, hogy a jogállamiságról szóló éves jelentésbe foglaljon bele olyan új pilléreket, amelyek egyrészt a gyűlölet és a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre összpontosítanak, ahogyan azt a Charta 21. cikke is rögzíti, különösen a kisebbségi csoportokat és a nemzeti, etnikai, nyelvi és vallási kisebbségek tagjait célzó bűncselekmények tekintetében, másrészt a tagállamok civil társadalmának körülményeire fókuszálnak; felhívja a Bizottságot, hogy írja elő a tagállamok számára, hogy a strukturális megkülönböztetés jogállamiságra gyakorolt hatásának teljes körű értékelése érdekében gyűjtsenek összehasonlítható és megbízható, lebontott adatokat az egyenlőségre vonatkozóan; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a „Minority SafePack” kezdeményezéssel kapcsolatos álláspontját, és terjesszen elő jogalkotási kezdeményezéseket a kisebbségi jogok és a nyelvi jogok előmozdítása érdekében; ismételten szorgalmazza, hogy az Unió csatlakozzon a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményhez és a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájához; felszólít az Unió és az Európa Tanács közötti kapcsolatok szorosabbra fűzésére a kisebbségi jogok terén, többek között a bővítési folyamatra való tekintettel;

64. hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatásban és más kulcsfontosságú demokratikus intézményekben a tagállamoknak kezelniük kell a nemek közötti szakadékot; javasolja, hogy hajtsanak végre célzott intézkedéseket a nők vezető bírói és közigazgatási pozíciókban való képviseletének növelése érdekében;

65. felhívja a tagállamokat, hogy az ENSZ párizsi elveivel összhangban hozzanak létre nemzeti emberi jogi intézményeket, garantálják azok függetlenségét, és biztosítsák, hogy képesek legyenek feladataik hatékony ellátására;

Az egységes piac és a jogállamiság

---

[1] A személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat (COM(2008)0426).

66. kiemeli a jogállamiság fontosságát az egységes piac akadálytalan és hatékony működésének biztosításában, és megerősíti, hogy a jól működő, független igazságszolgáltatási rendszerek, a hatékony korrupcióellenes keretek és a tömegtájékoztatás szabadságának határozott védelme kulcsfontosságúak a tisztességes verseny fenntartása, a jogbiztonság fenntartása és a gazdasági szereplők közötti bizalom kialakítása szempontjából; hangsúlyozza, hogy az európai szabályozás be nem tartása és megkerülése a belső piacon a verseny jelentős torzulásához vezet; hangsúlyozza, hogy a megbízható és stabil jogállamisági struktúrák kulcsfontosságú pillérek a beruházások és a kereskedelem számára, amelyek elengedhetetlenek a versenyképességhez, és így az Unió jóléti rendszerének és munkaerőpiacának kapacitásához;

67. hangsúlyozza, hogy az egységes piac megfelelő működése a kölcsönös bizalom és elismerés elvének mind az igazságügyi, mind a közigazgatási együttműködésben való hatékony alkalmazásától függ; emlékeztet arra, hogy ez a bizalom csak akkor tartható fenn, ha a jogállamiságot teljes mértékben tiszteletben tartják, amint azt a Velencei Bizottság is ajánlja a jogállamisági ellenőrzőlistájában; jelzi, hogy rendszerszintű jogsértések esetén fel kell függeszteni a kölcsönös elismerés elvét;

68. hangsúlyozza a korrupciónak és a gyenge igazságszolgáltatási rendszereknek a befektetői bizalomra és a határokon átnyúló együttműködésre gyakorolt negatív gazdasági hatását; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy azok a nemzeti kormányok és intézmények, amelyek nem tartják tiszteletben a jogállamiságot, lehetővé tehetik a versenyellenes magatartás virágzását, vagy akár aktívan ösztönözhetik azt politikai vagy gazdasági haszonszerzés céljából, ezáltal potenciálisan károsítva az Unió gazdaságát és aláásva belső piacának tisztességességét;

69. emlékeztet arra, hogy a Szerződések alkalmazási körében – a Chartával összhangban – tilos az állampolgárság alapján történő bármilyen megkülönböztetés, és hogy a letelepedés szabadsága, a szolgáltatásnyújtás szabadsága és a tőke szabad mozgása alapvető az egységes piac szempontjából; hangsúlyozza, hogy az egyenlő bánásmódra vonatkozó szabályok tiltják az állampolgárság, illetve vállalat esetében a székhely alapján történő nyílt és rejtett megkülönböztetést; emlékeztet arra, hogy elítéli a vállalatokkal szemben egyes tagállamokban – a beszámolók szerint – rendszerszintűen alkalmazott diszkriminatív, átláthatatlan és tisztességtelen gyakorlatokat;

70. elítéli a Magyarországon rendszerszintűen alkalmazott megkülönböztető gyakorlatokat, beleértve az uniós forrásokkal való, a politikai szövetségesek javára történő visszaélést, az uniós versenyszabályok megsértését, valamint azt, hogy a vállalkozások a kormánnyal kapcsolatban álló oligarchák kezében koncentrálódnak;

sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bírói függetlenséggel és a korrupcióellenes keretekkel kapcsolatban jelenleg is fennálló hiányosságok ellenére uniós forrásokat szabadítottak fel a magyar kormány számára; javasolja, hogy függesszék fel a kifizetéseket mindaddig, amíg valamennyi jogállamisági kritérium nem teljesül; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós források eljussanak a magyar lakossághoz, többek között a magyar kormánytól független kedvezményezetteket célzó közvetlen és közvetett finanszírozási mechanizmusok révén;;

71. kiemeli a gazdasági egyenlőtlenség és a társadalmi kirekesztés kezelésének fontosságát, mivel ezek veszélyeztetik a demokratikus részvételt és a jogállamiságot;

72. felhívja a Bizottságot, hogy a jogállamiság egységes piaci dimenzióját egyértelműbben építse be ellenőrzési mechanizmusaiba, nagyobb hangsúlyt fektetve a már meglévő jogszabályok egységes és gyors alkalmazására, végrehajtására és érvényesítésére, biztosítva, hogy a jogállamiság elveinek tagállamok általi betartását ne csak demokratikus és igazságügyi szempontból értékeljék, hanem az egységes piacra és a pénzügyi stabilitásra gyakorolt gazdasági hatása szempontjából is; kéri a Bizottságot, hogy 2025. évi jogállamisági jelentésébe foglaljon bele egy külön fejezetet az egységes piaci dimenzióról; sürgeti a Bizottságot, hogy a belső piac működésének megőrzése érdekében használjon fel minden rendelkezésre álló jogi eszközt a jogállamisági hiányosságok kezelésére, beleértve szükség esetén kötelezettségszegési eljárások indítását és versenyjogi jogérvényesítési hatáskörök alkalmazását is;

Jogállamisági eszköztár

73. hangsúlyozza a jogállamisággal kapcsolatos mérföldkövek beépítésének fontosságát a finanszírozási eszközökbe, például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközbe; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bírói függetlenséggel és a korrupcióellenes keretekkel kapcsolatban jelenleg is fennálló hiányosságok ellenére uniós forrásokat szabadítottak fel a magyar kormány számára; javasolja, hogy függesszék fel a kifizetéseket mindaddig, amíg valamennyi jogállamisági kritérium nem teljesül; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós források eljussanak a magyar lakossághoz, többek között a magyar kormánytól független kedvezményezetteket célzó közvetlen és közvetett finanszírozási mechanizmusok révén, ugyanakkor fenntartva a meghozott intézkedések teljes súlyát;

74. bírálja a Tanácsot amiatt, hogy nem mozdította elő az EUSZ 7. cikke szerinti, folyamatban lévő eljárásokat, ami gyengíti az Unió hitelességét a jogállamiság fenntartása terén; sürgeti a Tanácsot, hogy távolítsa el az akadályokat az EUSZ 7. cikke szerinti, Magyarországgal kapcsolatos eljárás következő lépései elől,

tekintettel az igazságszolgáltatás függetlenségével, a média szabadságával és a civil társadalommal kapcsolatos folyamatos jogsértésekre, amelyek azonnali és határozott fellépést tesznek szükségessé; azt javasolja a Tanácsnak, hogy biztosítsa, hogy az EUSZ 7. cikke szerinti, folyamatban lévő eljárások során elnökségenként legalább egyszer kerüljön sor meghallgatásokra, és foglalkozzon a jogállamiságot, a demokráciát és az alapvető jogokat érintő új fejleményekkel; hangsúlyozza, hogy a Tanácsban nincs szükség egyhangúságra ahhoz, hogy az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerint azonosítsák az uniós értékek súlyos megsértésének egyértelmű, kockázatát, és ahhoz sem, hogy konkrét ajánlásokat intézzenek az érintett tagállamokhoz, és határidőket tűzzenek ki ezen ajánlások végrehajtására; ismételten felszólítja a Tanácsot e lépések megtételére, kiemelve, hogy e fellépés további késleltetése a jogállamiság elvének Tanács általi megsértését jelentené; kitart amellett, hogy a Parlamentnek aktívabb szerepet kellene játszania az EUSZ 7. cikke szerinti eljárásokban, többek között lehetővé kellene tenni számára, hogy indokolással ellátott javaslatokat terjesszen a Tanács elé, részt vegyen a Tanács meghallgatásain, és az eljárás minden szakaszában teljes körű tájékoztatást kapjon;;

75. üdvözli a jogállamisági eszköztár megelőzést szolgáló eszközeit, például az éves jogállamisági ciklust, az uniós igazságügyi eredménytáblát, az európai szemesztert, a civil társadalom, az igazságügyi hálózatok és a médiaszabadság támogatására szolgáló uniós alapokat, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jogállamisági mérföldköveit; kitart amellett, hogy szorosabb kapcsolatot kell bevezetni a 2024. évi jogállamisági jelentés megállapításai és az uniós költségvetésből nyújtott pénzügyi támogatás elosztása között, mérföldkövek segítségével, biztosítva, hogy az uniós forrásokat a szükséges reformok megvalósításához kössék; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon tovább a megelőző és a reaktív eszközök közötti közvetlen kapcsolat kialakításán, és innentől kezdve az éves jogállamisági jelentések megállapításai alapján haladéktalanul és koordinált módon indítson kötelezettségszegési eljárásokat, határozzon meg további lépéseket az EUSZ 7. cikke szerinti eljárás alkalmazása érdekében, és alkalmazza a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletet és a Chartához kapcsolódó horizontális feljogosító feltételeket, valamint a költségvetési rendelet és a közös rendelkezésekről szóló rendelet rendelkezéseit; felhívja a Bizottságot, hogy a 2025. évi jelentéstől kezdve az éves jogállamisági jelentésekben értékelje azokat a potenciális kockázatokat, amelyeket a jogállamisági rendszerek hiányosságai jelentenek az uniós költségvetésre nézve, és számoljon be azokról; hangsúlyozza, hogy mind a reaktív eszközök aktiválásának, mind a vonatkozó eljárások lezárásának a jogállamiságnak, valamint uniós és nemzetközi jognak való megfelelés objektív kritériumán kell alapulnia, a nemzetközi bíróságok értelmezése szerint;

76. felhívja a Bizottságot, hogy kötelezettségszegési ügyekben rendszerszerűen vegye igénybe a gyorsított eljárásokat, valamint az EUB-hez benyújtott, ideiglenes intézkedések iránti kérelmeket; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül az uniós jog érvényesítéséről szóló 2022. évi közleményében[1] alkalmazott azon politikáját, hogy „egyedi” esetekben mellőzi a kötelezettségszegési eljárást, mivel ez a politika Unió-szerte a polgárok súlyos jogfosztásához vezetett, különösen olyan esetekben, amikor a saját kormányaik megtagadják az uniós jognak vagy az EUB ítéleteinek való megfelelést, ugyanis ezen esetek többsége nem egyedi, hanem stratégiai és alapvető kérdéseket érint; kéri a Bizottságot, hogy évente tegyen jelentést a jogállamisági elvek egyes tagállamok általi megsértése ellen alkalmazott eszközök alkalmazásáról és hatékonyságáról;

77. hangsúlyozza, hogy a visszalépés megelőzése érdekében egyre átfogóbb, pénzügyi eszközöket is tartalmazó eszköztárra van szükség, amely – a költségvetési dimenzión túlmenően – biztosítja az uniós értékeknek való megfelelést az uniós jog egésze tekintetében; sürgeti a Bizottságot, hogy azonosítsa a hiányosságokat, és terjesszen elő releváns javaslatot ezen eszköztár hatályának kiterjesztésére; támogatja a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet szigorúbb alkalmazását az uniós finanszírozási programokban, horizontális feltételrendszerrel kiegészítve; fenntartja álláspontját, mely szerint a befagyasztott uniós pénzeszközöket csak akkor szabad felszabadítani, ha az érdemi reformokat teljes mértékben végrehajtották, és a gyakorlatban igazolhatóan megvalósult a jogállamiságnak való megfelelés; hangsúlyozza, hogy az uniós értékek védelmét szolgáló eszköztár alkalmazása során következetességre és átláthatóságra van szükség, politikai megfontolások nélkül, a reaktív eszközök aktiválása során objektív kritériumokat alkalmazva; kiemeli, hogy a feltételrendszernek a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országokra is ugyanúgy vonatkoznia kell; kitart amellett, hogy a Parlament fontos szerepet tölt be ezen eszközök használatának felügyeletében; sürgeti a Bizottságot, hogy az az összeférhetetlenség, a politikai eszközként való felhasználás vagy az átláthatatlanság megelőzése érdekében rendszeresen ellenőrizze az uniós források nemzeti szintű elosztását;

78. ragaszkodik ahhoz, hogy az uniós alapok és az EUSZ 2. cikkében foglalt uniós értékek, például a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság tiszteletben tartása közötti összefüggés megerősítése érdekében a többéves pénzügyi keretbe vezessenek be egy teljesítményalapú eszközt; kéri, hogy a jövőbeli többéves pénzügyi

---

[1] A Bizottság „Az uniós jog érvényesítése az eredményesen működő Európa érdekében” című, 2022. október 13-i közleménye (COM(2022)0518).

keret tartalmazzon szilárd, valamennyi uniós alapra alkalmazandó jogállamisági biztosítékokat;

79. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az uniós források felfüggesztését politikai fegyverként lehet felhasználni a civil társadalom és a helyi önkormányzatok ellen; emlékeztet arra, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet biztosítja, hogy a végső címzettek ne veszítsék el az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést, ha a kormányukkal szemben szankciókat alkalmaznak; olyan „intelligens feltételrendszert” szorgalmaz, amely lehetővé tenné a jogállamiságot aláásó nemzeti kormányok megkerülését azáltal, hogy a visszavont uniós forrásokat közvetlenül a helyi és regionális önkormányzatoknak, valamint az uniós jognak megfelelő nem kormányzati szervezeteknek és vállalkozásoknak juttatják, valamint egyszerűsítik a szóban forgó tagállam javát szolgáló források más uniós programokra történő átcsoportosítását; javasolja egy olyan átlátható rendszer létrehozását, amely lehetővé teszi a helyi hatóságok számára, hogy saját maguk uniós forrásokat kérhessenek, amikor a nemzeti kormányok blokkolják azokat vagy visszaélnek azokkal; hangsúlyozza az Előcsatlakozási Támogatási Eszközben és a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközben foglalt feltételességi mechanizmusok átlátható módon történő, szigorú alkalmazásának fontosságát;

Fékek és ellensúlyok

80. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden tagállamban megmaradjon a hatalmi ágak szétválasztása és a stabil intézményi keret; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a hatalmi ágak szétválasztását érintő bármilyen alkotmányos vagy jogalkotási reform teljes mértékben feleljen meg az Unió alapvető értékeinek és jogelveinek;

81. felhívja a tagállamokat, hogy tartózkodjanak az érdekelt felekkel és a civil társadalommal folytatott konzultációt megkerülő gyorsított eljárások túlzott alkalmazásától, beleértve a parlamenti felügyeletet vagy a vészhelyzeti hatásköröket, mivel ezek negatívan befolyásolják a jogalkotás stabilitását és minőségét, valamint a demokráciát; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan átlátható jogalkotási eljárásokat, amelyek során rendszeresen és nyilvánosan konzultálnak a különböző érdekelt felekkel és tanácsadó szervekkel;

82. ösztönzi a nemzeti kormányokat és parlamenteket, hogy minden jelentős jogalkotási javaslat esetében tegyék hozzáférhetővé a nyilvánosság számára a hatásvizsgálatokat és a konzultációk eredményeit;

83. kiemeli a Velencei Bizottság ajánlását, amely szerint hatékonyan nyomon kell követni a választási szabálytalanságok, különösen a szavazatvásárlás, egyazon szavazat többszöri leadása és a helytelen

szavazatszámlálás esetén benyújtott panaszokat és fellebbezéseket; emlékeztet az e tekintetben elfogadott uniós jogszabályok, nevezetesen a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, a digitális piacokról szóló rendelet[1], a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet[2], a politikai reklámtevékenység átláthatóságáról és célzott folytatásáról szóló (EU) 2024/900 rendelet[3] és a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet fontosságára; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teljeskörűen hajtsák végre ezeket a jogi aktusokat, és biztosítsanak megfelelő állami forrásokat az ezek alapján hozott intézkedésekhez;

84. felhívja a tagállamokat, hogy az erőforrások és a politikai beavatkozástól való mentesség biztosítása érdekében erősítsék meg a nemzeti felügyeleti szervek függetlenségét; hangsúlyozza a civil társadalom és az emberijog-védők fontosságát az elszámoltathatóság előmozdításában és az alapvető jogok védelmében;

85. mélységes aggodalmát fejezi ki a szélsőségesség erősödése, valamint annak a demokratikus normákra és a jogállamiságra gyakorolt romboló hatása miatt számos tagállamban; aggodalommal állapítja meg, hogy a szélsőséges csoportok aktívan támadják a kisebbségeket, és hozzájárulnak a félelem, megkülönböztetés és polarizálódás légköréhez; felhívja a Bizottságot, hogy éves jogállamisági jelentésében kifejezetten azonosítsa az ilyen csoportokat a demokráciát, az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat, többek között a tudományos és a médiafüggetlenséget fenyegető veszélyként; sürgeti a tagállamokat, hogy szilárd jogi keretek, a demokratikus értékeket előmozdító oktatás, valamint a szélsőségesség ellen küzdő civil társadalmi szervezetek támogatása révén tegyenek határozott lépéseket e csoportok befolyásának ellensúlyozására ; összehangolt uniós fellépésre szólít fel e fenyegetés leküzdése érdekében, többek között

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1925 rendelete (2022. szeptember 14.) a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (digitális piacokról szóló jogszabály) (HL L 265., 2022.10.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

2 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet), (HL L, 2024/1689, 2024.7.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

3 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/900 rendelete (2024. március 13.) a politikai reklámtevékenység átláthatóságáról és célzott folytatásáról (HL L, 2024/900, 2024.3.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

oktatási, társadalmi befogadási programok és szükség esetén jogi intézkedések révén;

86. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy beszámolók szerint bizonyos tagállamok kormányai megfigyelési technológiákat alkalmaznak újságírókkal, aktivistákkal, ellenzéki személyiségekkel és az uniós intézmények személyzetével szemben; emlékeztet arra, hogy a kémszoftverek használatának szigorúan arányosnak és szükségesnek kell lennie, és sürgeti a Bizottságot, hogy indokolatlan késedelem nélkül terjesszen elő intézkedési tervet a kémszoftverekkel való visszaélés megelőzésére, teljes mértékben kihasználva a Szerződések által biztosított valamennyi rendelkezésre álló jogalkotási eszközt, a PEGA bizottság ajánlásának megfelelően;

87. aggodalommal veszi tudomásul a mesterséges intelligencia nemzetbiztonsági és bűnüldözési célokra történő növekvő használatát az Unióban, hangsúlyozva, hogy ez kockázattal jár az alapvető jogokra és szabadságokra nézve[1]; emlékeztet arra, hogy amikor a tagállamok vagy a nemzeti hatóságok megfigyelési szoftvereket alkalmaznak, gondoskodni kell a szilárd adatvédelmi biztosítékokról; felszólít a tömeges megfigyelés és megkülönböztetés megelőzését célzó uniós jogszabályok megerősítésére;

88. aggodalmát fejezi ki a tagállamokban, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban tapasztalható külföldi beavatkozás miatt, beleértve a közösségi médián keresztüli manipulációt, valamint az Unión belüli és kívüli erők által a közvélemény manipulálására és a demokratikus vita torzítására irányuló dezinformációt; kiemeli a platformalgoritmusok átláthatóságának, a független ellenőrzéseknek, valamint a tényellenőrzésre szolgáló megbízható mechanizmusoknak a fontosságát a dezinformáció leküzdése és a demokrácia védelme érdekében; felhívja a főbb digitális platformokat, hogy működjenek együtt a nemzeti bűnüldöző hatóságokkal, támogatva az illegális online tevékenységekkel kapcsolatos nyomozásokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kövessék nyomon ezt, és mihamarabb alkalmazzák a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletet és a digitális piacokról szóló rendeletet, különösen az online óriásplatformok tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy jogállamisági jelentésének 3. pillérbe (Pluralizmus és médiaszabadság) foglalja bele az online platformokon terjesztett dezinformáció fokozottabb ellenőrzését;

89. hangsúlyozza a tudományos élet szabadságának fontosságát, amely a jogállamiság szerves része, és sürgeti a tagállamokat, hogy védjék meg az egyetemeket a politikai beavatkozástól, és biztosítsák az

---

1 Europol, „AI and policing – The benefits and challenges of artificial intelligence for law enforcement” (MI és rendfenntartás – A mesterséges intelligencia előnyei és kihívásai a bűnüldözés számára), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

intézményi autonómiát; ösztönzi a tagállamokat, hogy figyelemfelkeltő kampányok, tájékoztatási kezdeményezések, valamint a demokratikus értékek és elvek előmozdítását célzó intézkedések révén mozdítsák elő a jogállamiság kultúráját;

90. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fontolják meg egy olyan folyamat elindítását, amely a kulcsfontosságú demokratikus folyamatok működését, valamint a fékek és ellensúlyok érvényesülését befolyásoló adminisztratív eljárások és gyakorlatok javítására összpontosít az Unió elfogadott, közös elveivel összhangban;

Horizontális ajánlások

91. elismeri, hogy a Bizottság jogállamisági jelentése kulcsfontosságú megelőző eszköz a jogállamiság helyzetének Unió-szerte történő nyomon követéséhez, a tagállamok közötti párbeszéd megkönnyítéséhez és a reformok irányításához olyan területeken, mint az igazságszolgáltatás függetlensége, a korrupció elleni küzdelem, a tömegtájékoztatás szabadsága, valamint az egyéb fékek és ellensúlyok;

92. elismeri, hogy a Bizottság jogállamiságról szóló jelentése annak 2020. évi bevezetése óta átfogóbbá vált; sajnálja azonban, hogy a Parlament 2016. évi állásfoglalásának alapvető elemei nem valósultak meg, és hogy a Bizottság nem foglalkozott teljeskörűen a Parlament korábbi állásfoglalásaiban megfogalmazott ajánlásokkal; továbbra is érvényesnek tartja és megismétli ezeket az ajánlásokat; kéri, hogy az éves jelentés tartalmazza a Velencei Bizottság jogállamisági ellenőrzőlistájának fontos hiányzó elemeit, például a hatalommal való visszaélés megelőzését, a törvény előtti egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet; megismétli azon álláspontját, hogy a jelentésnek az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek teljes körére ki kell terjednie, mivel ezeket nem lehet elszigetelten vizsgálni; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehetne körülbelül egyidőben közzétenni a jogállamisággal vagy az alapvető jogokkal kapcsolatos valamennyi jelentést, például a Chartának való megfelelésről szóló éves jelentéseket és az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének jelentését annak érdekében, hogy egyidejűleg lehessen általános vitát folytatni ezekről a kérdésekről; sajnálatosnak tartja azonban, hogy az európai demokráciát célzó egyre gyakoribb félretájékoztatás, propaganda és információmanipuláció ellenére még nem vették fontolóra egy hasonló, a tagállamok közötti kölcsönös értékelési gyakorlat kidolgozását, támogatva az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának erőfeszítéseit;

93. felhívja a Bizottságot, hogy jövőre terjessze ki a jelentés hatókörét; kitart amellett, hogy a Bizottság 2025. évi jogállamisági jelentésének ki kell terjednie az EUSZ 2. cikkének teljes hatályára, és szélesebb

körű mutatókat kell tartalmaznia, például a média függetlenségére, a civil társadalom szerepére, az alapvető jogokra, a tudományos és művészeti szabadságra, a nemek közötti egyenlőségre, a kisebbségek és a kiszolgáltatott csoportok védelmére, a nemzetközi jog tiszteletben tartására, a szabad és tisztességes választásokra és a demokratikus intézmények működésére vonatkozóan annak érdekében, hogy Unió-szerte, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban teljesebb képet nyújtson a jogállamisági normákról;

94. kéri a Bizottságot, hogy tegye közzé a jogállamisági jelentések elkészítése során a civil társadalomtól, a nemzetközi szervezetektől, a nemzeti hatóságoktól és más érdekelt felektől származó információk kiválasztásához használt kritériumokat; megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy kérje fel az Alapjogi Ügynökséget, hogy nyújtson módszertani tanácsokat, és végezzen összehasonlító kutatásokat az éves jelentés kulcsfontosságú területeinek részletesebb adatokkal való kiegészítése érdekében, tekintettel az alapvető jogok és a jogállamiság közötti szoros kapcsolatra;

95. ösztönzi a Bizottságot, hogy egyértelműbb nyelvezetet és átlátható értékelési szabályokat használjon az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeknek való megfelelés értékelésére; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy egyértelműen tegyen különbséget a jogállamiság rendszerszintű és elszigetelt megsértései között a tagállamokban, kerülje el a jogállamiság legsúlyosabb megsértéseinek elbagatellizálását, és tegye egyértelművé, hogy amennyiben az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket egy bizonyos ideig rendszeresen, szándékosan és súlyosan megsértik, előfordulhat, hogy a tagállamok nem felelnek meg a demokrácia meghatározó kritériumainak; jelzi, hogy az ajánlásoknak jobban kellene tükrözniük a jelentés negatív megállapításait, és részletesebbnek kellene lenniük; úgy véli, hogy a korábbi ajánlások teljesítésének értékelését pontosabbá és kvalitatívabbá kell tenni, és annak nemcsak a jogszabályi változásokra kell támaszkodnia, hanem gyakorlati végrehajtásuk valódi és független bizonyítékaira is; felkéri a Bizottságot, hogy végezzen helyszíni látogatásokat, és készítsen a gyakorlati végrehajtásra vonatkozó konkrét és független bizonyítékokon alapuló értékeléseket;

96. figyelmeztet arra, hogy a nyomon követés tényleges következményekkel való összekapcsolásának elmulasztása azzal a veszéllyel jár, hogy csökken a jelentés relevanciája a tagállamokban; kéri, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet az országspecifikus ajánlások végrehajtására, határidőkkel és mérhető referenciaértékekkel, beleértve adott esetben a nemzetközi szervek (pl. az Európa Tanács Velencei Bizottsága, az ENSZ különleges előadói) vagy a vonatkozó bírósági ítéletek (többek között az EJEB) meglévő véleményeire való hivatkozást; felhívja a Bizottságot, hogy

részletezze a meg nem felelés lehetséges következményeit, hivatkozva többek között az eszköztár konkrét eszközeire, beleértve a költségvetési eszközöket és a finanszírozási feltételeket; úgy véli, hogy az értékek megsértésének bizonyos esetei azonnali végrehajtási intézkedéseket tesznek szükségessé, más esetei pedig sürgős ajánlások végrehajtását követelik meg; sürgeti a tagállamokat, hogy hajtsák végre a korábbi jelentésekben szereplő ajánlásokat, és elismerését fejezi ki azon tagállamoknak, amelyek nemcsak végrehajtották az ajánlásokat, hanem meg is haladták a megállapított normákat;

97. megjegyzi, hogy az éves jogállamisági jelentés közzétételének júliusi időpontja nem segíti elő a kellő láthatóságot, és ellentétes a jelentés azon céljával, hogy valódi nyilvános vitát indítson a megállapításairól; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a közzététel időpontját, és tegyen további erőfeszítéseket annak érdekében, hogy megállapításai széles körben ismertté váljanak valamennyi tagállamban;

98. emlékeztet arra, hogy az uniós intézmények által meghozott vagy meg nem hozott döntések gyakran hatással vannak a jogállamiság tagállamokbeli helyzetére; bírálja, hogy a jogállamiság uniós intézményeken belüli helyzete továbbra sem része a Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentésének; kéri, hogy a Bizottság 2025. évi jogállamisági jelentésébe foglaljanak bele egy független felülvizsgálati mechanizmuson alapuló fejezetet a jogállamisági normák Unió általi betartásáról;

99. az egységesség előmozdítása érdekében átfogó intézményközi mechanizmust javasol a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatban, amely kiterjed az EUSZ 2. cikkében meghatározott valamennyi értékre, és bevonja az összes uniós intézményt, tagállamot és tagjelölt országot; hangsúlyozza, hogy e szerv összetételében és működésében teljes függetlenséget és objektivitást kell biztosítani, megbízatását pedig kifejezetten a jogállamisággal kapcsolatos kihívások kezeléséhez kell igazítani;

100. úgy véli, hogy meg kell erősíteni a jogállamisággal kapcsolatos uniós szintű intézményközi párbeszédet és együttműködést; sajnálja, hogy a Bizottság és a Tanács eddig elutasította azon ajánlatát, hogy intézményközi megállapodást kössenek a demokráciáról, a jogállamiságról és az alapvető jogokról; megerősíti hajlandóságát a megállapodásról szóló tárgyalások folytatására; addig is felhívja a többi intézményt, hogy legalább térképezzék fel, milyen további együttműködés valósítható meg a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó javasolt intézményközi kísérleti program keretében, amely gyakorlati módon segítené az intézmények közötti bizalom kiépítését, különösen a nyomonkövetési, a párbeszéddel kapcsolatos és az ülésezési gyakorlatok megosztása révén; felhívja a Tanácsot, hogy tegye inkluzívabbá a jogállamiságról

szóló párbeszédet azáltal, hogy más intézményeket, például a Velencei Bizottságot, az emberi jogi biztost és a Parlament képviselőit is meghívja üléseire; úgy véli, hogy a Tanács jogállamisági párbeszédének interaktívabbá kell válnia, szisztematikus visszajelzésekkel; kéri a tagállamokat, hogy szánjanak időt ezen párbeszéd megfelelő előkészítésére; hangsúlyozza, hogy a nagyobb átláthatóság fokozná jogállamisági párbeszédet az Unióban, ezért felkéri a Tanácsot, hogy gondoskodjon a részletes nyilvános következtetésekről; sürgeti a Tanácsot, hogy az uniós jogállamisági normáknak való tagállami megfelelés demokratikus felügyeletének fokozása érdekében működjön együtt a nemzeti parlamentekkel; hangsúlyozza, hogy a jogállamisági jelentésnek tényeken kell alapulnia és objektívnek kell lennie, a tagállamokhoz és az uniós intézményekhez kell szólnia, és megelőző és korrekciós intézkedéseket kell tartalmaznia;

101. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a válságokra (például világjárványokra vagy biztonsági fenyegetésekre) válaszul elfogadott vészhelyzeti intézkedések rendszeres parlamenti ellenőrzés és bírósági felülvizsgálat tárgyát képezzék, és időben szigorúan korlátozottak és arányosak legyenek;

102. úgy véli, hogy tovább kell erősíteni az EU és a nemzetközi szervezetek, például az Európa Tanács, az EBESZ és az ENSZ közötti együttműködést a demokrácia, a jogállamiság, az alapvető szabadságok és az emberi jogok, köztük a kisebbségek jogainak előmozdítása és védelme terén;

103. ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre az állampolgári ismeretek oktatására irányuló, átfogó programokat, amelyek minden korosztályban elősegítik a demokratikus intézmények, a jogállamiság és az alapvető jogok megértését;

104. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a Parlament számos, a Bizottság jogállamisági jelentéseivel kapcsolatos ismételt kérését; kéri, hogy a Bizottság 2025. december 31-ig adjon ki közleményt, amelyben részletezi, hogy a Parlament által a Bizottság jogállamisági jelentéseivel kapcsolatban 2021 óta elfogadott kérések közül melyeket fogja végrehajtani és melyeket nem, és miért;

105. üdvözli, hogy a Bizottság jogállamisági jelentését kiterjesztették a csatlakozásra váró országokra, nevezeteseb Albániára, Montenegróra, Észak-Macedóniára és Szerbiára is, megerősítve, hogy az Unió alapvető értékeit nemcsak a jelenlegi tagállamoknak, hanem a jövőbeli tagoknak is tiszteletben kell tartaniuk a csatlakozási folyamatok során; ösztönzi a jogállamiság alapos értékelését a csatlakozási folyamatban részt vevő valamennyi országban; ösztönzi a Bizottságot, hogy a jogállamiság helyzetével kapcsolatban fogalmazzon meg konkrét ajánlásokat a csatlakozásra

váró országok számára, és biztosítsa a bővítési jelentéssel való összhangot; elvárja, hogy a Bizottság valamennyi tagjelölt országot belefoglalja a 2025. évi jogállamisági jelentésébe;

°

° °

106. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének, az Európa Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.